

**Tukkumarkkinoiden
tiedonvaihdon kehitysfoorumin
kokous 11.9.2023**

FINGRID

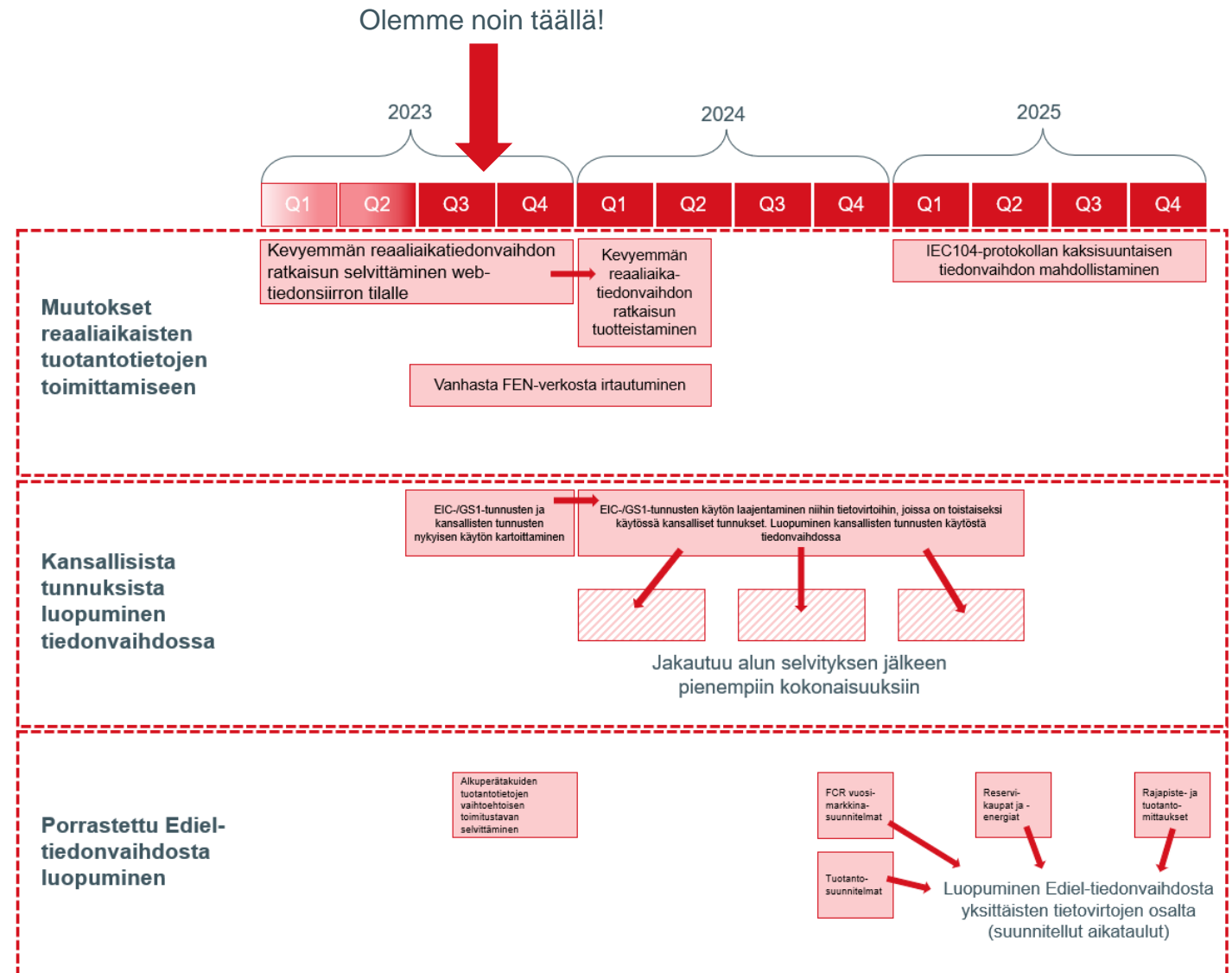
Agenda

1. **Kokouksen avaus**
2. Tiedonvaihdon kehityksen tiekartta
3. Ajankohtaiset asiat
4. Kysely tiedonvaihtoon käytettävistä järjestelmistä? Toisaalta tuloksia ei esitellä, kuten luvattiin kyselyssä? Voisi ottaa yleisiä nostoja esim. tunnuksista luopumiseen ja muutoksiin suhtautumiseen liittyen.
5. Muut asiat ja vapaa sana

Tiedonvaihdon kehityksen tiekartta

Pikakatsaus tiekarttaan

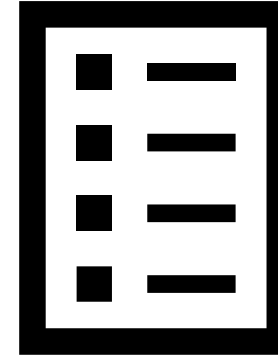
- Kolme osakokonaisuutta
- Ajankohtaisia: Kevyempi reaaliaikatieonvaihto, Vanhasta FEN-verkosta irtautuminen, EIC- ja GS1-tunnusten nykyisen käytön kartoittaminen ja alkuperätakuiden tuotantotietojen toimitustavan selvittäminen
- Vuoden vaihteessa seuraavia kokonaisuuksia

FINGRID

Tiekartan tekeminen

- Noin 6 kuukauden projekti
- Sisällöt kerättiin Fingridin asiantuntijoilta
- Julkaistu dokumentti on 1. versio, ajatuksena parantaa kommenttien pohjalta ja kun uusia asioita ilmenee
 - Tavoite tarkastella 1-2 kertaa vuosittain, onko tarvetta tehdä tiekarttaan päivityksiä
- Tiekartta esittää varmistuneita, konkreettisia kehityskulkuja.
 - Alkuvuodesta esitellyt tiedonvaihdon kehityksen ohjaustekijät ovat yleisen tason suuntia kehitystyölle

Yleistä tiekartasta

- Tiekartan muutoksista tullaan tiedottamaan myös erikseen. Tiekarttaan tutustuminen on suotavaa ja helpottaa suunnittelua, mutta se ei tule olemaan ainoa kanava muutosten tiedottamisen osalta.
- Aikataulut on yritetty saada mahdollisimman tarkoiksi, mutta tarkemmissa selvityksissä voi aina nousta esiin jotain yllättävää, mikä muuttaa tilannetta.
- Jos tiekartan toimenpiteissä tunnistetaan toimialan puolelta riskejä tai syitä, miksi jokin asia vaikuttaa hankalalta toteuttaa esitetystä aikaraamissa, siitä on hyvä ilmoittaa Fingridille mahdollisimman nopeasti
 - Tiekarttaa työstetään ensisijaisesti Fingridin sisällä, mistä se tuodaan toimialan tarkasteltavaksi.
- Tiekartta ladattavissa täältä: <https://www.fingrid.fi/sahkomarkkinat/markkinoiden-yhtenaisyyss/sahkomarkkinoiden-tiedonvaihto/>

Ajankohtaiset asiat

Reservimarkkinoiden tiedonvaihdon päivitykset

- FCR-vuosimarkkinasuunnitelmien toimittaminen on tarkoitus laajentaa ECP/EDX:n piiriin vuoden loppuun mennessä, ja DELFOR-lähetuksista pyritään irtautumaan vuoden 2024 loppuun mennessä.
- aFRR-energiamarkkinoiden (PICASSO Suomi) kehitystyö etenee, ja sen myötä tulee käyttöön uusia CIM-pohjaisia sanomia.
 - Markkina tarkoitus ottaa käyttöön 2024 kesällä
 - aFRR-energiamarkkinoita on suunniteltu toimialalle työpajaa 4.10. aFRR-markkinoilla toimiville osapuolille ja liittymistä suunnitteleville reservitoimijoille ja palveluntarjoajille. Lisätietoa: <https://www.fingrid.fi/ajankohtaista/tiedotteet/2023/tyopaja-afrr-energiamarkkinan-implementoinnista-ja-kayttoonotosta/>

Implementing Act on Data Interoperability and Access

- Ensimmäinen IA astui voimaan kesän alussa: Koskee mittari- ja kulutustietoja.
- Suomen tulee luoda EU:n referenssimalliin perustuva kuvaus mittari- ja kulutustietoja koskevista tiedonvaihtoprosesseista.
- Fingrid ja Datahub ovat aktivoituneet asian osalta, ja tällä hetkellä selvitetään miten Suomen olisi hyvä jäsentyä asian tiimoilta
- EU-tasolla työtä tulee edistämään ENTSO-E:n ja EU DSO Entityn yhteistyöryhmä (toiminnan tarkoitus alkaa lokakuussa)

Kansallisista tunnuksista luopuminen

- Asiasta keskusteltu aiemmissa foorumeissa, ja se on sisällytetty myös tiedonvaihdon tiekartalle
- Yleisenä ohjenuorana on, että jatkossa prosesseissa tuetaan kansainvälisiä, ”uusia” tunnisteita.
- Toimijoiden sisäiset järjestelmät voivat käyttää sopivaksi katsottuja tunnuksia, ja monilla tilanne onkin jo tämä
- ”Luopuminen” tarkoittaa tässä sitä, että jatkossa virallisissa tietovirroissa hyödynnetään kansainvälisiä tunnuksia
 - Yksinkertaistaa tiedonvaihtoa, ja edesauttaa luopumista päällekkäisistä tunnuskäytännöistä!
- Aiheuttaa kustannuksia, mutta isolla osalla toimialasta uudet tunnukset jo enemmän tai vähemmän käytössä
- Tarkoitus aloittaa eSetille toimitettavista tiedoista, DL mietitty 2024 loppuun

Vanhat tunnukset

Viralliset tietovirrat
(mm. taseselvitystiedot)

Sisäiset järjestelmät &
toimijoiden välinen vuoropuhelu

Itsenäinen aggregaattori

- Suunnittelussa itsenäisen aggregoinnin pilotti aFRR energiamarkkinalle, kun markkina käyttöön otetaan (alustavasti 6/2024)
 - Pilottiosapuolen haku tulee olemaan julkinen, ja se käynnistyy arviolta syyskuussa. Arviolta lokakuussa pilottiehdoista tulee julkinen konsultaatio. Energiavirasto hyväksyy pilottiehdot.
- Tasevastaaville toimitettu lisäksi kysely reservitoimittajan ja tasevastaavan välisestä tiedonvaihdosta ja itsenäisen aggregoinnin kompensointimallista.

Nordic Balancing Model –hankkeen uusi aikataulu

- mFRR-energiamarkkinan käyttöönotto vuoden 2025 alussa on vahvistettu
- Liittyminen eurooppalaiselle MARI-alustalle vuoden 2026 aikana
- Yhteispohjoismainen siirtyminen PICASSO-alustalle vuonna 2026
- Pohjoismaisen mFRR-kapasiteettimarkkinan käyttöönoton aikataulu tarkentuu vielä ennen vuodenvaihdetta
- Tiedote: <https://www.fingrid.fi/ajankohtaista/tiedotteet/2023/tasehallintahankkeen-aikataulu-vahvistettu-pohjoismainen-mfrr-energiamarkkina-kayttoon-alkuvuonna-2025/>

Kyselytutkimus sähkömarkkinoiden tiedonvaihdosta

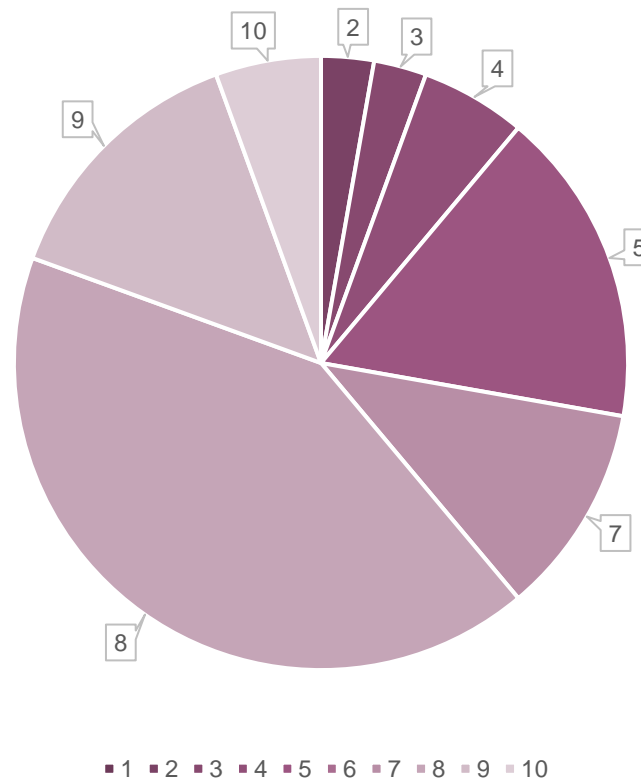
Tausta

- Tavoitteena selvittää
 1. Sähkömarkkinoiden tiedonvaihtoon liittyviä järjestelmiä
 2. Näkemyksiä ja ajatuksia tiedonvaihdon kehittämiseen
 3. Saada palautetta toimijoilta
- Kyselyn kohderyhmä verkonhaltijat, tasevastaavat ja reservitoimittajat
 - Lisäksi kysely lähetettiin muutamalle palvelutoimittajalle
- Vastausaikaa kesäkuun lopusta elokuun puoliväliin asti
- Yhteensä vastauksia saatiin vajaa 50 kappaletta
- Vastaaajien edustamat toimijat olivat valtaosin keskisuuria tai suuria

Poimintoja kyselyn vastauksista

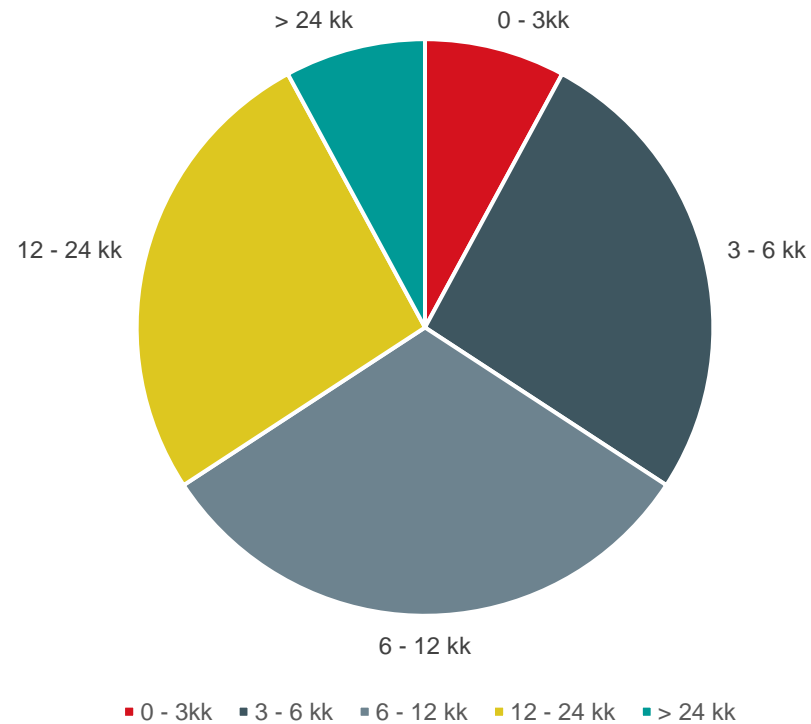
Näkemyks tiedonvaihdon muutosvaatimusten toteuttamisen vaikeudesta

Kuinka vaikeaksi koette muuttuvista tiedonvaihtovaatimuksista johtuvien IT-ratkaisumuutosten toteuttamisen? (1 = erittäin helppo ja 10 = erittäin vaikea)

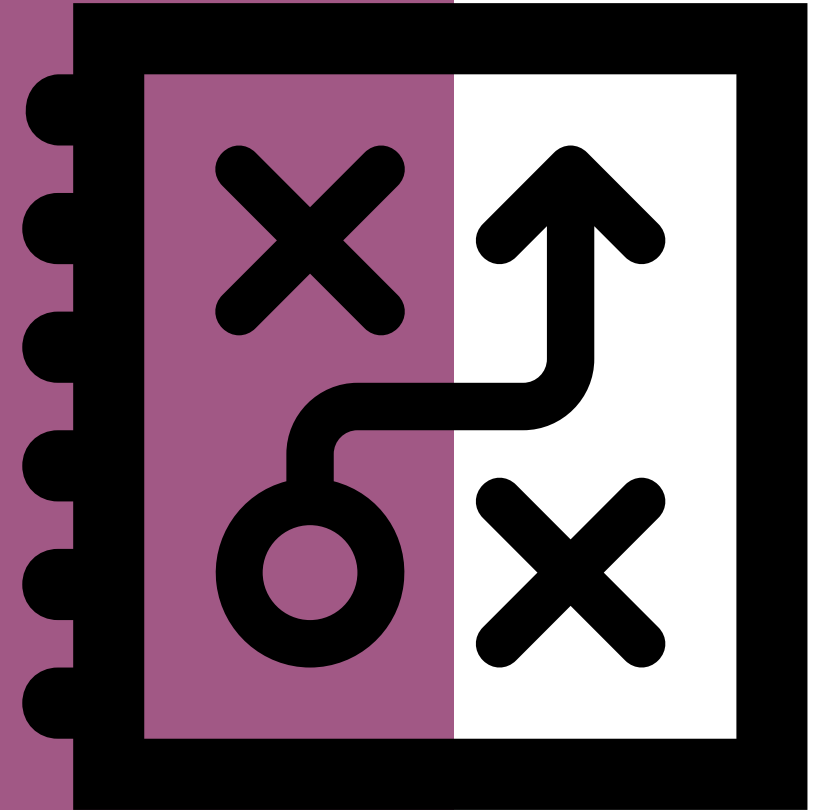
Muutosten vaatima toteutusaika

Oletetaan, että toimialan tiedonvaihdon vaatimukset muuttuvat joiltain osin ja se vaatii teiltä kehitystä. Kuinka paljon kalenteriaikaa pitää minimissään olla muutoksista viestimisen ja näiden käyttöönoton välissä, jotta teillä on riittävästi aikaa toteut

Suurimmat haasteet muutoksissa

1. Liian tiukka aikataulu
2. Resurssien puute
3. Vaatimusten hahmottaminen
4. Muutoksen vaatimat kustannukset
5. Rinnakkaisten järjestelmien ylläpito

Ajatuksia sähkömarkkinoiden tiedonvaihdon kehityksestä

- Tullaan siirtymään API-rajapintoihin
- Entistä reaaliaikaisempaa tiedonvaihtoa
- Pohjoismainen ja eurooppalainen harmonisointi
- Mitään toimivaa ei kannata muuttaa
- Palveluntarjoajien rooli kasvaa, harvalla riittävät omat resurssit kustannustehokkaasti

Muut asiat ja vapaa sana